

Woord vooraf	9
Proloog	11
Samenvatting	15
1 Inleiding	19
1.1 Enquête onder artsen	19
1.2 Hoe zorg je voor kwetsbare ouderen?	21
1.3 Opzet	22
2 Overbehandeling: een eerste verkenning	25
2.1 Als je het bekenden vraagt...	25
2.2 Zoeken op internet	27
2.3 Verscheidene publicaties	28
2.4 Eerste afbakening	28
2.5 Conclusie	29
3 Kwetsbare ouderen	31
3.1 Kwetsbaarheid in algemene zin	31
3.2 Kwetsbaarheid in de zin van kwetsbare ouderen	34
3.3 Wie wil er nu kwetsbaar zijn?	36
3.4 Goede zorg voor kwetsbare ouderen	37
4 Ethiek in beweging	39
4.1 Veranderende opvattingen	39
4.2 Luc Ferry: drie tijdperken en hun (dis)continuïteit	41
4.3 Autonomie, kwaliteit van leven en de kunst van het sterven	44
4.4 Naar een ethiek van 'voor elk wat wils'?	47
5 Overbehandeling van kwetsbare ouderen	51
5.1 Werken volgens de richtlijnen	51
5.2 Overbehandeling in de praktijk	53
5.3 Maar soms loopt het anders ...	61
5.4 Wat is overbehandeling bij kwetsbare ouderen?	64
5.5 Eigen regie in de laatste levensfase	66
5.6 Lef hebben	68
6 Ethisch kader	71
6.1 Het samenspel van deugden, doelen en plichten	72
6.2 Vier principes	76
6.3 Weldoen, niet-schaden, kwaliteit van leven	77
6.4 Weldoen, schaden en 'de natuur'	81
6.5 Autonomie en waardigheid	82
6.6 Vier principes en hun toepassing in de omgang met kwetsbare ouderen	85
6.7 Vier principes en onderbehandeling	94
6.8 Samenvatting	98
7 Dilemma's	101
7.1 Dilemma tussen autonomie en niet-schaden	102
7.2 Dilemma tussen autonomie en weldoen	105
7.3 Dilemma tussen autonomie en rechtvaardigheid	112
7.4 Dilemma tussen niet-schaden en weldoen	116
7.5 Dilemma rond het concept autonomie	118
7.6 Zorgvuldigheid	120

8 De overbehandeling voorbij	123
8.1 Zorgpraktijken	124
8.2 Het ontwikkelen van richtlijnen voor kwetsbare ouderen	129
8.3 Communicatie met de patiënt	132
8.4 De zorgverzekeraar en de toegankelijkheid van de zorg	137
8.5 De zin van het sterven	138
Epiloog	141
Verantwoording	143
Dankwoord	145
Bijlage: Aanbevelingen	147
Noten	153
Literatuur	157
Over de auteurs	163